

Sanitærreglement for Bergen kommune

Del 1: ADMINISTRATIVE BESTEMMELSER

Del 2: UTFYLLENDE BESTEMMELSER

(Rev. jan. 2013)

Forord

Sanitærreglementet er utarbeidet for å ivareta det gjensidige ansvarsforholdet mellom kommunen og den enkelte abonnent i forbindelse med tilknytning til kommunalt vann- og avløpsanlegg, og påfølgende drift og vedlikehold. Dette gjelder også for ansvarlig foretak som utfører oppdrag på privat ledningsnett på vegne av abonnenten / tiltakshaver.

Reglementet skal sikre at sanitæranlegg blir utført og driftet på en betryggende måte med hensyn til ansvar, funksjonssikkerhet, anleggs- og utstyrs kvalitet.

Reglementet består av:

Del 1: Administrative bestemmelser (dette heftet)

Del 2: Utfyllende bestemmelser

Del 1: Administrative bestemmelser, tar for seg de forvaltningsmessige forhold. De er utformet slik at de normale behov for Bergen kommune (v/Vann- og avløpsetaten) og den enkelte abonnent er dekket.

Del 2: Utfyllende bestemmelser, fastlegger en del normalkrav som Bergen kommune stiller til prosjektering, utførelse, tilgjengelighet, drift og vedlikehold av sanitæranlegg. I tillegg inngår utfyllende rundskriv.

For Del 2 gjelder **Standard abonnementsvilkår for vann og avløp, Tekniske bestemmelser**, utarbeidet av Kommunenes Sentralforbund. Det blir supplert med utfyllende bestemmelser. Der det er motstrid mellom Standard abonnementsvilkår og Bergen kommunes egne bestemmelser gjelder kommunens egne bestemmelser.

Sanitærreglementet er vedtatt av Bystyret i Bergen den 27. mars 2006.

I tillegg til Sanitærreglementet kan også annet regelverk stille krav til prosjektering, utførelse, tilgjengelighet, drift og vedlikehold av sanitæranlegg. Noen eksempler på dette er

- Plan og bygningsloven med forskrifter
- Lov om vern mot forurensning og om avfall (forurensningsloven) med forskrifter
- Lov om vassdrag og grunnvann (vannressursloven)
- Forskrift om vann og avløpsgebyr
- Gjeldende VA-norm for Bergen

Sanitærreglement for Bergen kommune

DEL 1: ADMINISTRATIVE BESTEMMELSER

INNHOOLD

Forord.....	2
Kapittel 1.0 Generelt.....	4
1.1 Formål.....	4
1.2 Hjemmel	4
1.3 Virkeområde	4
1.4 Plikt til å overholde reglementet.....	4
1.5 Håndhevelse	5
1.6 Overtredelse.....	5
1.7 Klage.....	5
1.8 Endringer, utfyllende bestemmelser	5
1.9 Dispensasjon.....	6
1.10 Ikrafttreden og opphevelse av tidligere bestemmelser	6
Kapittel 2.0 Tilknytning til kommunalt ledningsnett.....	7
2.1 Definisjoner	7
2.2 Krav til kompetanse.....	7
2.3 Søknadsplikt for sanitæranlegg etter plan- og bygningsloven.....	7
2.4 Forhåndsuttalelse om tilknytningsrett til kommunal VA-anlegg	8
2.5 Tiltak unntatt fra søknadsplikten etter plan- og bygningsloven	8
2.6 Utførelse av sanitæranlegg	9
2.7 Sluttdokumentasjon for utført sanitæranlegg.....	9
2.8 Tinglyste erklæringer.....	10
2.9 Inspeksjon av sanitæranlegg.....	10
2.10 Materialer og utstyr for sanitæranlegg.....	10
2.11 Prøving	11
Kapittel 3.0 Betingelser for tilknytning og bruk av kommunens vann- og avløpsledninger (leveringsbetingelser).....	12
3.1 Generelt	12
3.2 Forbruk av vann.....	12
3.3 Sikring av vannforsyning mot forurensing.....	12
3.4 Vanntrykk	13
3.5 Vannmåler	13
3.6 Kontroll av vannkvalitet og forbruk	13
3.7 Avløpsvannets beskaffenhet ved påslipp på kommunal ledning.....	13
3.8 Utskillere og renseanlegg	15
3.9 Beskyttelse mot inntrengning av høyvann m.m.	15
3.10 Utbedring av feil og mangler.....	15
3.11 Private ledningsanlegg i kommunal veg.....	16
3.12 Tilknytning ved omlegging av kommunal ledning.....	16
3.13 Fjerning av tilknytning	17
3.14 Stenging av kommunal eller privat ledning.....	17
3.15 Ansvarsforhold	18
Vedlegg 1 Oversikt over endringer.....	20
Vedlegg 2: Veiledende grenseverdier for påslipp av avløpsvann fra virksomheter til kommunalt avløpsnett.....	21

Kapittel 1.0 Generelt

1.1 Formål

Hensikten med dette reglementet er å ivareta kommunens, samfunnets og den enkeltes interesse ved å stille slike krav til prosjektering, utførelse, drift og vedlikehold av sanitæranlegg at en sikrer en teknisk, funksjons- og driftsmessig forsvarlig utførelse innenfor en rimelig økonomisk ramme.

Herunder sikre:

- en rettmessig god og optimal forvaltning av private sanitæranlegg
- etablering av kvalitetsmessig gode, driftssikre og økonomiske sanitæranlegg
- tilkomst og tilgjengelighet for inspeksjon, reparasjon og framtidig utskiftning

1.2 Hjemmel

Bestemmelsene i sanitærreglementet er gitt i egenskap av kommunens eierrådighet over hovedledningsanlegget for vannforsyning og avløpshåndtering.

1.3 Virkeområde

Dette reglementet gjelder sanitæranlegg som tilknyttes kommunens vann- og avløpsledninger, direkte eller via private fellesledninger. Reglementet er også å betrakte som veiledende for private anlegg som senere vil kunne knytte seg til kommunal ledning.

Eiere av sanitæranlegg må for å oppnå eller opprettholde slik tilknytning godta de til enhver tid av bystyret fastsatte betingelser for tilknytning til kommunens vann- og avløpsledninger.

Disse betingelser er uten forbehold å anses som godtatt av vedkommende eier når tilknytning har funnet sted.

Bestemmelsene i reglementet er bindende for godkjente foretak som prosjekterer eller utfører arbeid på sanitæranlegg som er, eller som forutsettes tilknyttet kommunens vann- og/eller avløpsanlegg.

Spesielle anlegg som prosessanlegg, sprinkleranlegg, varmeanlegg og lignende, blir vurdert særskilt av Vann- og avløpsetaten.

1.4 Plikt til å overholde reglementet

Eiere av sanitæranlegg tilknyttet kommunalt ledningsnett (heretter kalt abonnenten), er ansvarlig for drift og vedlikehold slik at

anlegget til enhver tid er i overensstemmelse med dette reglement, og at de til enhver tid gjeldende bestemmelser for drift og vedlikehold av anlegget blir fulgt.

Abonnten er også ansvarlig for at hans husstand, leieboere og andre som benytter hans anlegg, overholder bestemmelsene.

Huseier/tiltakshaver og/eller aktuelle godkjente foretak er ansvarlig for at de respektive private anlegg / installasjoner blir prosjektert og utført i samsvar med gjeldende lov- og regelverk.

1.5 Håndhevelse

Sanitærreglementet håndheves av Vann- og avløpsetaten.

1.6 Overtredelse

Overtredelse av Sanitærreglementet med tilhørende regelverk, eller vedtak gitt i medhold av reglementet, kan medføre at Vann- og avløpsetaten iverksetter sanksjoner overfor den som er ansvarlig.

Overtredelser fra abonnentens side kan føre til avstenging av vannforsyningen inntil forholdet er rettet, og/eller at Vann- og avløpsetaten kan la arbeidet bli utført for eierens regning.

Ved overtredelse fra ansvarlig foretak sin side kan Vann- og avløpsetaten unnlate å behandle søknader/meldinger fra foretaket.

Vedtak om sanksjoner skal varsles på forhånd med oppgitt frist for retting.

1.7 Klage

Enkeltvedtak som blir truffet med hjemmel sanitærbestemmelsene kan påklages til kommunens klagenemnd.

Klagefrist er 3 uker fra melding om vedtaket er gjort.

1.8 Endringer, utfyllende bestemmelser

Revisjon av prinsipiell og generell karakter vedtas av kommunen.

Mindre vesentlige endringer i administrative bestemmelser og tekniske krav vedtas av Vann- og avløpsetaten.

1.9 Dispensasjon

Når særlige grunner taler for det, kan fagdirektøren ved Vann- og avløpsetaten eller den han bemyndiger, dispensere fra bestemmelser i reglementet, jfr. pkt. 1.5.

1.10 Ikrafttredden og opphevelse av tidligere bestemmelser

Dette reglementet trer i kraft ved bystyrets vedtak den 27.03.2006. Fra samme dag opphører kommunens tidligere sanitærreglement vedtatt av formannskapet den 14.03.1973.

Kapittel 2.0 Tilknytning til kommunalt ledningsnett.

2.1 Definisjoner

- Sanitæranlegg omfatter private utvendige og innvendige vann- og avløpsanlegg.
- Utvendige sanitæranlegg omfatter alle sanitærinstallasjoner fra og med tilkoplingspunktet på kommunal ledning og fram til grunnmur.
- Innvendige sanitæranlegg omfatter alle sanitæranlegg i bygning.
- Stikkledning er en privat ledning som betjener en eiendom
- Fellesledning er en privat ledning som betjener flere eiendommer.
- Kommunal ledning er en ledning der eierfunksjonen ivaretas av Vann- og avløpsetaten, som også er ansvarlig for drift.

2.2 Krav til kompetanse

Plan og bygningsloven stiller kompetansekrav til aktører som påtar seg ansvar som ansvarlig søker, prosjekterende, kontrollerende eller utførende av sanitæranlegg.

All prosjektering, utførelse og reparasjoner av sanitæranlegg skal utføres av foretak godkjent etter plan- og bygningsloven.

2.3 Søknadsplikt for sanitæranlegg etter plan- og bygningsloven

Rammetillatelse, tillatelse til tiltak, igangsettingstillatelse, m.v. for søknadspliktige tiltak etter plan- og bygningsloven, gis av kommunens bygningsmyndighet ved Byggesaksavdelingen.

Det skal som hovedregel søkes til Byggesaksavdelingen om tillatelse for alle tiltak som omfatter sanitæranlegg, jfr. Plan- og bygningslovens § 20-1.

En del mindre tiltak som ikke fører til fare eller urimelige ulemper for omgivelsene eller allmenne interesser, kan bygningsmyndigheten unnta fra søknadsplikten.

Nærmere om kravene til søknadsprosedyre og planmaterieell er beskrevet i Sanitærreglement for Bergen, Del 2. Utfyllende bestemmelser.

2.4 Forhåndsuttalelse om tilknytningsrett til kommunal VA-anlegg

Før søknad om rammetillatelse/tillatelse til tiltak sendes kommunens bygningsmyndighet, skal Vann- og avløpsetaten vurdere den tekniske del av søknaden.

Dette gjelder både anlegg som knyttes direkte til kommunal ledningsnett og via privat fellesledning. (jfr. pkt. 2.1)

Dersom forholdene ligger til rette for det, blir det gitt forhåndsuttalelse om tilknytningsrett på bestemte vilkår (akseptkriterier).

De vilkår (akseptkriterier) som inngår i forhåndsuttalelsen om tilknytning til kommunalt vann- og avløpsnett fastsettes av Vann- og avløpsetaten i det konkrete tilfellet.

Trasévalg og tilknytningspunkt kan endelig fastsettes av Vann- og avløpsetaten.

Ved vesentlig endringer skal reviderte planer godkjennes av Vann- og avløpsetaten før utførelse.

Også ved bruksendring og/eller etablering av nye boenheter, og for andre tiltak som kan ha konsekvenser for det offentlige nett, skal søknad være forelagt Vann- og avløpsetaten.

Vann- og avløpsetaten kan returnere søknader som er mangelfulle.

Forhåndsuttalelse om tilknytningsrett gis alltid med forbehold om at tiltaket oppføres i samsvar med gjeldende regelverk. Søknad om dispensasjon skal være skriftlig.

Det er ikke tillatt å starte tiltak før forhåndsuttalelse og igangsettingstillatelse foreligger.

Nærmere om kravene til søknadsprosedyre og planmaterieell er beskrevet i Sanitærreglement for Bergen, Del 2. Utfyllende bestemmelser.

2.5 Tiltak unntatt fra søknadsplikten etter plan- og bygningsloven

For tiltak på sanitæranlegg som bygningsmyndigheten har unntatt fra søknadsplikten etter plan- og bygningsloven, skal det søkes direkte til Vann- og avløpsetaten (rørleggermelding).

Eksempler på tiltak som ikke er søknadspliktig etter plan- og bygningsloven men som krever rørleggermelding kan være reparasjon og mindre omlegging av vann- og avløpsledninger, utkopling av slamavskiller, utskifting/utbedring av olje-/fettavskiller, plugging av eksisterende ledning, installasjon/utskifting av vannmåler, brakkerigger, m.m.

Planene/rørleggermeldingene skal være godkjent av Vann- og avløpsetaten før tiltaket startes opp.

2.6 Utførelse av sanitæranlegg

Alt arbeid på sanitæranlegg skal utføres i henhold til plan- og bygningsloven, teknisk forskrift og bestemmelser gitt i Bergen kommunes Sanitærreglement Del 1 og Del 2, såfremt det ikke er gitt skriftlig dispensasjon.

Ved tiltak som ikke er søknadspliktig etter plan- og bygningsloven, er kompetansekrav til de utførende foretak de samme som om tiltaket var søknadspliktig.

Overdras et rørleggerarbeid under utførelse til et annet rørleggerforetak, skal det nye foretaket umiddelbart sende melding om at arbeidet er overtatt.

Frostfri dybde er normalt 1,4 m til overkant rør.

2.7 Sluttdokumentasjon for utført sanitæranlegg

Plan- og bygningsloven krever at sluttdokumentasjon leveres til kommunens bygningsmyndighet.

I tillegg skal det for utført utvendig sanitæranlegg innsendes dokumentasjon på endelig plassering av tiltaket og nødvendig tekniske data til Vann og avløpsetaten.

Utførende foretak skal sørge for at Vann- og avløpsetaten har mottatt dokumentasjon for endelig plassering av tiltaket, slik det er utført så snart tiltaket er ferdig. Underretning om tiltakets plassering skal enten skje ved innmålte koordinatverdier eller ved korrekt inntegning på VA-ledningskart i M 1:500.

For tiltak unntatt fra søknadsplikten etter plan- og bygningsloven sendes rørleggermelding med nødvendige vedlegg. Nærmere om gjeldende bestemmelser foreligger i Sanitærreglementet, Del 2.

2.8 Tinglyste erklæringer

Ved søknad vedrørende sanitæranlegg skal det vedlegges erklæringer som bekrefter:

- rett til tilknytning til privat ledningsnett
- at det er gitt tillatelse til å legge/ha liggende, og til å vedlikeholde vann- og avløpsledninger, kummer, mv. på andres eiendom
- at det foreligger erklæring om ansvar for ledningsanlegget. (Solidarisk ansvar for drift, vedlikehold og fornying av felles privat vann- og avløpsanlegg dersom ikke annet er avtalt.)
- andre spesielle forhold som har betydning for framtidig drift, vedlikehold og fornying av vann- og avløpsanleggene.

Det er tiltakshavers ansvar å sørge for at erklæringene er gitt av de(n) rettmessige eierne.

Erklæringene skal tinglyses. Kopi av tinglyste erklæringer skal senest innsendes i sluttdokumentasjonen.

Erklæringene skal være påført at de ikke kan avlyses uten vann- og avløpsetatens samtykke.

2.9 Inspeksjon av sanitæranlegg

Vann- og avløpsetaten har rett til, når som helst og uten forutgående varsel, å inspisere så vel anlegg under utførelse som bestående anlegg.

Vann- og avløpsetaten overtar med sin inspeksjon ikke noe ansvar overfor eier, tiltakshaver, utførende foretak eller tredjemann.

2.10 Materialer og utstyr for sanitæranlegg

Alle materialer og alt utstyr som benyttes i sanitæranlegg skal tilfredsstillе funksjonskrav og produktkrav i henhold til plan- og bygningsloven med forskrifter.

Utstyr godkjent av NBI produktsertifisering eller NS-merket utstyr tilfredsstillер disse krav. (Godkjenninger tidligere utstedt av Godkjenningsnemnda for sanitærmateriell er overført NBI produktsertifisering.)

Vann- og avløpsetaten kan kreve annet materiell eller utstyr enn det som er beskrevet i andre avsnitt i dette punkt.

2.11 Prøving

Så vel vann- som avløpsinstallasjoner kan, før de tas i bruk og/eller overdekkes, forlanges dokumentert trykk- og/eller funksjonsprøvd.

Kapittel 3.0 Betingelser for tilknytning og bruk av kommunens vann- og avløpsledninger (leveringsbetingelser)

3.1 Generelt

Abonnenten (eier av sanitæranlegg) har ansvar for drift og vedlikehold av eget ledningsanlegg (sanitæranlegg).

Anlegget skal til enhver tid tilfredsstillende gjeldende funksjonskrav.

3.2 Forbruk av vann

Abonnenten forplikter seg til ikke å sløse med vann, som for eksempel å la lekkasjer stå ureparert eller la kraner stå åpne.

Under vannmangel, eller andre omstendigheter som er utenfor Vann- og avløpsetatens kontroll, kan Vann- og avløpsetaten gjennomføre innskrenkning av vanntilførselen til hele kommunen, deler av den eller til spesielle formål uten at det gir abonnenten krav på reduksjon i vanngbyret.

Dette gjelder restriksjoner for hagevanning, bilvask og lignende.

Ved unormalt store eller støtvide vannuttak/avløpsutslipp må spesiell tillatelse fra Vann- og avløpsetaten foreligge.

Det tillates ikke å ta ut vann for gatespyling e.l. fra kummer/hydranter på kommunal ledning uten Vann- og avløpsetatens samtykke. Ved eventuelt uttak fra kommunal eller privat kum, kan det bli forlangt vannmåler.

Likeledes må Vann- og avløpsetatens samtykke innhentes ved midlertidige behov for vannuttak og/eller avløpsmottak i forbindelse med arrangementer og lignende.

Uten Vann- og avløpsetatens samtykke må det ikke tas vann fra en annen eiendom eller tilføres avløp ut over det godkjente abonnement.

3.3 Sikring av vannforsyning mot forurensing

Vanninstallasjoner skal utføres slik at tilbakesuging eller inntrenging av urene væsker, stoffer eller gasser ikke kan finne sted.

Tilbakestrømningssikring kreves i henhold til VA/Miljø-blad 61 UTV Sikring mot tilbakestrømning av forurenset væske til drikkevannsledninger.

Vann- og avløpsetaten kan forlange montert tilbakeslagssikring der hvor etaten vurderer det som nødvendig.

Dersom eiendommer har eller har hatt annen vannforsyning enn den kommunale, skal dette anlegget være fysisk atskilt fra sanitæranlegg tilknyttet kommunal vannforsyning.

Før vanninstallasjon tas i bruk må den rensyles og om nødvendig desinfiseres i samsvar med Vann- og avløpsetatens krav (jfr. Sanitærreglement del 2).

3.4 Vanntrykk

Ved mindre trykk enn 2,5 bar etter innvendig hovedstengeventil, skal trykkøkingsanlegg vurderes. Etablering av trykkøkingsanlegg skal godkjennes av Vann- og avløpsetaten og bekostes av abonnent/utbygger.

Ved trykk over 6 bar etter innvendig hovedstengeventil, skal det monteres trykkreduksjonsventil.

3.5 Vannmåler

Både kommunen og den enkelte gebyrpliktige kan kreve installert vannmåler.

For nærmere informasjon henvises til kommunens forskrift for vann og avløpsgebyrer, og Vann- og avløpsetatens norm for vannmålerinstallasjoner.

3.6 Kontroll av vannkvalitet og forbruk

Vann- og avløpsetaten skal gjennomføre rutinemessig overvåking og kontroll av vannkvalitet i samsvar med drikkevannsforskriften.

Vann- og avløpsetaten har rett til, når som helst, å ta ut vannprøve fra privat ledning for kontroll av vannkvalitet. Vannforbruket kan kontrolleres ved inspeksjon eller ved montering av vannmåler.

3.7 Avløpsvannets beskaffenhet ved påslipp på kommunal ledning

Til kommunale spillvannsledninger skal det normalt bare føres spillvann. Overvann og drensvann skal normalt håndteres lokalt, eventuelt føres til overvannsledninger.

Vann og avløpsetaten kan stille krav til avløpsvannets beskaffenhet av hensyn til helse, miljø og sikkerhet, samt av hensyn til driften av ledningsnett, pumpestasjoner, renseanlegg, m.v. Vann- og avløpsetaten kan lage utfyllende bestemmelser.

Tilførsel av ikke-sanitært avløpsvann, eksempelvis prosessavløpsvann, vann fra byggeplasser osv. krever egen søknad om påslipp. Det må også søkes dersom slikt påslipp skal økes utover det som er godkjent etter tidligere søknad.

Veiledende grenseverdier for påslipp av avløpsvann fra virksomheter til kommunalt avløpsnett er vist i vedlegg 2. For eventuelle påslipp av andre parametere enn de som er nevnt i vedlegget, skal det søkes spesielt.

I områder hvor det ennå ikke er ført fram to hovedledninger, kan Vann- og avløpsetaten gi tillatelse til å føre overvann inn på en kommunal fellesledning for spillvann og overvann dersom denne har tilstrekkelig dimensjon. Overvannet skal i så fall føres fram i egen ledning. Tillatelsen er bare midlertidig og opphører så snart det er lagt fram separatsystem i området.

Overvann skal alltid ledes til kommunalt ledningsnett via sandfangskum.

Til avløpsledninger må det ikke føres væske eller stoffer som kan være miljø- og/eller helseskadelige, eller som kan medføre brann eller eksplosjonsfare.

Det skal heller ikke tilføres væsker eller stoffer som kan stivne, avleires eller som på annen måte kan være skadelig eller driftsforstyrrende.

Det samme gjelder væsker med høyere temperatur enn 50 grader C, sure og alkaliske bad, samt spillvann med pH-verdi under 6,0 eller over 9,5 regnet som momentanverdier. Industribedrifter må føre betryggende kontroll med at utslipp som skader ledningsnett ikke forekommer.

Vann- og avløpsetaten kan pålegge eier å undersøke spillvannets fysikalske og kjemiske egenskaper ved godkjent laboratorium, og kan i den utstrekning det finnes påkrevd av hensyn til kontrollen, pålegge eier å anlegge ekstra inspeksjonskummer på sine stikkledninger

Ved uhell eller ukontrollert påslipp til kommunens avløpsledninger som ikke er i samsvar med gjeldende bestemmelser, skal Vann- og avløpsetaten varsles umiddelbart.

Vann- og avløpsetaten kan kreve påslippstillatelse for spesielt forurenset avløpsvann.

Oppmaling av avfallsprodukter, for eksempel med avfallskvern eller lignende, tillates ikke tilført avløpssystemet.

Ved ulovlig påslipp kan kommunen pålegge abonnenten å stoppe påslippet.

3.8 Utskillere og renseanlegg

Bygging, drift og vedlikehold av utskillere for olje, fett og slam, renseanlegg, m.v., som skal installeres i tilknytning til sanitæranlegg, skal godkjennes av Vann- og avløpsetaten. Videre må anlegg for destruksjon, behandling eller nøytralisering av gasser, væsker eller stoffer være godkjent på forhånd.

Ved utslipp av fettholdig avløpsvann fra matproduksjon/matservering i næringsvirksomhet, skal fettavskiller monteres (jfr. Vann- og avløpsetatens norm for fettavskillere).

Installasjon, vedlikehold, tømming, rapportering og tilsyn må utføres i samsvar med gjeldende regelverk og særskilt avtale med Vann- og avløpsetaten.

Dersom privat renseanlegg ikke drives tilfredsstillende, kan Vann og avløpsetaten overta driften for abonnentens regning, jfr. forurensningslovens § 24.

Eier plikter å fjerne privat renseanlegg/slamavskiller og føre avløpet direkte til kommunal anlegg når Vann- og avløpsetaten krever det. Kostnaden dekkes i sin helhet av abonnenten.

3.9 Beskyttelse mot inntrengning av høyvann m.m.

Som høyvannslukker godkjennes tettsluttende stengeinnretning som betjenes for hånd, eventuelt i forbindelse med tilbakeslagsventil. Vannstand i kummer og tanker og vannlås i utstyr må ikke ligge lavere enn kote 2,00 for gravitasjonsanlegg.

3.10 Utbedring av feil og mangler

Vann- og avløpsetaten kan gi pålegg om utbedring av anlegg som er i strid med sanitærreglementet. Dette inkluderer eldre sanitæranlegg som ikke er tett og ikke har tilstrekkelig kapasitet.

Dersom det viser seg at en større strekning ikke tilfredsstillende gjeldende krav, kan Vann- og avløpsetaten etter en faglig

vurdering, gi pålegg om at hele anlegget skiftes ut. Klageadgang se pkt. 1.7.

Dersom slikt pålegg ikke etterkommes kan Vann- og avløpsetaten få arbeidet utført for abonnentens regning. Abonnenten skal varsles skriftlig før tiltaket utføres.

Tiltak som ikke kan utsettes, kan gjennomføres uten foregående varslings. Dette for å hindre eventuell skade på eiendom eller tredjepart.

Gjelder pålegget utbedring av privat vannledning, kan Vann- og avløpsetaten stipulere uttaket (vannforbruk og lekkasje) og legge det til grunn for gebyrberegning (jfr. kommunens forskrift for vann- og avløpsgebyr pkt 9.3).

Vann- og avløpsetaten kan stenge vannforsyningen til eiendommen inntil forholdet er rettet. Vanntank vil bli utplassert.

Ved utbedring av kommunale vann- eller avløpsledninger, kan Vann- og avløpsetaten kreve at eiere av tilknyttede private ledninger foretar tilsvarende utbedring.

3.11 Private ledningsanlegg i kommunal veg.

Når en gate eller veg skal opparbeides, utbedres eller fornyes med fast dekke, kan Vann- og avløpsetaten kreve at sanitæranlegg blir kontrollert samtidig, og eventuelt blir reparert eller skiftet ut.

Vann- og avløpsetaten avgjør om det skal foretas reparasjoner eller utskiftning. Etter utbedring kan kommunen fastsette et tidligste tidspunkt før gaten/vegen tillates oppgravd for å reparere eller skifte ut privat anlegg.

Der hvor Vann- og avløpsetaten finner det formålstjenlig av hensyn til anleggsarbeidets fremdrift eller andre forhold, kan etaten utføre arbeidet selv. Eier av sanitæranlegget skal varsles hvis mulig. Kostnadene med reparasjon eller utskiftning av sanitæranlegg bæres i sin helhet av abonnenten.

Alt arbeid i offentlig veg skal være godkjent av vegmyndighet (jfr. Regler for graving i offentlig veg- og gategrunn). Dispensasjon vedr. grunne ledninger i offentlig veg, må spesielt avklares med Samferdselsetaten.

3.12 Tilknytning ved omlegging av kommunal ledning

Når kommunal ledning blir lagt om, skal eksisterende private ledninger tilkoples den nye ledningen.

Berørte eiere skal skriftlig gjøres kjent med endringer av tilknytningspunkt.

De nye stikkledninger/fellesledninger blir abonnentens eiendom, som også er ansvarlig for drift og vedlikehold.

3.13 Fjerning av tilknytning

Ved riving av bygninger eller andre forhold som medfører fjerning/flytting av tilknytning til kommunal ledning, skal stikkledning for vann og avløp plugges ved tilknytningspunkt på hovedledningen. Dette gjelder også midlertidig tilknytninger.

Plugging av tilknytninger skal meldes til Vann- og avløpsetaten (rørleggermelding)

Ledninger som er tilknyttet privat fellesledninger skal plugges ved tilknytningspunktet til disse.

Vann- og avløpsetaten kan foreta oppgraving og plugging for eierens regning hvis pålegg om plugging ikke blir etterkommet. Abonnenten skal varsles skriftlig før tiltaket utføres.

Dersom Vann- og avløpsetaten i helt spesielle tilfeller tillater at plugging utsettes til et senere tidspunkt, kan kommunen kreve garanti for oppfyllelse av abonnentens forpliktelser.

3.14 Stenging av kommunal eller privat ledning

Stenging av kommunal ledning for å utføre arbeid på privat ledning kan bare iverksettes av Vann- og avløpsetaten og til de tider etaten bestemmer. Kostnadene belastes foretaket som bestiller tjenesten.

Ønsker et foretak på vegne av en abonnent å få utført slik stenging til andre tider, må foretaket/abonnenten betale de ekstra utgifter dette medfører.

Utførende foretak som bestiller stenging, er pliktig til å varsle alle berørte abonnenter. Vann- og avløpsetaten informerer om tilknyttede abonnenter så langt kommunen har kjennskap til dette.

Brudd på varslingsplikt kan utløse sanksjoner etter sanitærreglementet.

Når en brann eller akutt arbeid på ledningsnettet gjør det nødvendig, kan Vann- og avløpsetaten stenge både kommunal og privat vannledning uten forutgående varsel.

Abonnenter som er særlig avhengig av ubrutt vannforsyning/utslipp må selv gjennomføre tiltak som sikrer dette. Tiltakene skal være godkjent av Vann- og avløpsetaten.

3.15 Ansvarsforhold

Generelt

Vann- og avløpsetaten har ansvar for bygging, forvaltning, drift og vedlikehold, samt nødvendig fornyelse av kommunale ledninger for vann og avløp.

Abonnten har tilsvarende ansvar for private ledningsanlegg og installasjoner.

Dersom flere eiendommer har felles tilknytning til kommunens ledning, er hver eier solidarisk ansvarlig for hele den fellesledningen som eiendommen er tilknyttet, med mindre annen ansvarsfordeling er avtalt.

På samme måte er hver eier solidarisk ansvarlig for drift vedlikehold og fornying av installasjoner som er felles for flere eiendommer.

Vann- og avløpsetatens erstatningsansvar

Vann- og avløpsetaten har i utgangspunktet erstatningsansvar etter alminnelige erstatningsrettslige regler.

Vann- og avløpsetaten er likevel ikke erstatningsansvarlig for:

- a) Skader som følge av stenging av vanntilførsel der varslingsplikten er overholdt, se pkt. 3.14.
- b) Skader som følge av øyeblikkelig stenging av vanntilførselen ved ledningsbrudd/lekkasje eller andre uforutsette hendelser.
- c) Skader som følge av uforutsette svingninger i vanntrykket ved f.eks. svikt i pumper, reduksjonsventiler og lignende.
- d) Skader som følge av avvik i vannkvaliteten, f. eks. misfarget vann, når avviket skyldes varslet arbeid på kommunens vannledninger.
- e) at private rør/sanitærinstallasjoner under arbeidet på kommunens ledninger forurenses eller stoppes til av rust, slam eller andre stoffer.

- f) Frostskader på stikkledninger som følge av driftsstans på kommunens ledninger.
- g) Tilbakeslag fra kommunens avløpsledninger og /eller ved inntrenging av høyyvann for bebyggelse som ligger under kote 2,00.
- h) Skader i kjeller/lagerlokaler eller boligareal etter oversvømmelse som skyldes ledningsbrudd, tilbakeslag fra avløpsledning eller kapasitetsproblemer når skadetilfellene omfatter:
 - innredning til rom for varig opphold (boligformål) som mangler nødvendig godkjenning av bygningsmyndighetene.
 - gjenstander som pga. sin verdi eller andre forhold er uvanlig eller uaktsomt å oppbevare på slike steder.
 - varer som er lagret under lagringshøyde 100 mm over gulv
- i) Skader på eiendom som følge av ekstraordinær nedbør, høyyvann i fjord, høy vannstand i elv eller bekk og lignende. Det gjelder uansett om vannet trenger inn gjennom avløpsledninger, gulv/vegger eller på annen måte.
- j) Skade som skyldes tilbakeslag fra avløpsledning når kjellergulv og/eller vannstand i laveste monterte vannlås ligger mindre enn 900 mm høyere enn innvendig topp hovedledning i stikkrennens tilknytningspunkt på hovedledning.

Den samme ansvarsbegrensningen gjelder for tilbakeslag fra kommunalt avløpsanlegg dersom det private avløpsanlegget ikke er i samsvar med gjeldene sanitærreglement.

Abonnentens erstatningsansvar

Abonnenten har erstatningsansvar etter alminnelige erstatningsrettslige regler, og kan således bli ansvarlig for skader forårsaket av eget sanitæranlegg.

Abonnent er erstatningsansvarlig for skade på kommunalt/privat ledningsnett/installasjoner som følge av overtredelse på gjeldene sanitærreglement. Det samme gjelder for merkostnader som er påført VA-etaten eller 3.mann ved brudd på gjeldene sanitærreglement.

Vedlegg 1 Oversikt over endringer

Revidert Des. 2012

DATO	Kapittel/ Vedlegg	Beskrivelse av endring
Feb. 2010	Kap. 2.7	Sluttdokumentasjon for utført sanitæranlegg endret.
Jan. 2011	Del 2 /Forord	Standard abonnementsvilkår, Tekniske bestemmelser tas i bruk
Jan. 2013	Vedlegg 1	Nytt vedlegg: Oversikt over endringer i Sanitærreglementet
«	Vedlegg 2	Nytt vedlegg: Grenseverdier for påslipp til kommunal ledning
«	Kap. 2.3	Korrigert henvisning til plan- og bygningsloven
«	Kap. 2.6	Oppgir frostfri dybde for vannledning

Vedlegg 2: Veiledende grenseverdier for påslipp av avløpsvann fra virksomheter til kommunalt avløpsnett

Tilførsel av ikke-sanitært avløpsvann, eksempelvis prosessavløpsvann, vann fra byggeplasser osv. krever egen søknad om påslipp. Det må også søkes dersom slikt påslipp skal økes utover det som er godkjent etter tidligere søknad.

Ved påslipp fra virksomheter vil det gjøres en individuell vurdering av avløpsvannets egenskaper og innhold av skadelige stoffer. Grenseverdiene i dette vedlegget er veiledende. Det er virksomheten selv som skal dokumentere hvilke stoffer som finnes i avløpsvannet.

Vann- og avløpsetatens målsetting er at påslipp ikke skal skade kommunalt avløpsanlegg, og at renseanleggene skal kunne driftes optimalt. Avløpsslammet fra renseanleggene skal ha en kvalitet som tilfredsstillende krav som er satt for jordbruksanvendelse i henhold til gjødselsvareforskriften. Påslipp skal heller ikke ha en negativ påvirkning på arbeidsmiljøet til personalet som arbeider med avløpsnettet og på renseanleggene. Påslipp skal ikke skade det ytre miljø.

Som hovedregel aksepteres det ikke at fortykning brukes for å komme under stilte krav.

Oversikten er ikke fullstendig. Eventuelle påslipp av andre parametere enn de som er nevnt i vedlegget skal også søkes om.

Vann- og avløpsetaten kan i medhold av forurensningsforskriftens kapittel 15 og/eller kapittel 15A og/eller lokal forskrift om påslipp av olje- og fettholdig avløpsvann i Bergen kommune, stille krav til avløpsvannets kvalitet.

a. Konsentrasjonsgrenser for «normalt kommunalt avløpsvann»

(Parametere som kan påvirke renseprosess, renseresultat og/eller ledningsnett)

Parameter	Konsentrasjoner
Organisk stoff (KOF)	≤ 600 mg/l
Organisk stoff (BOF ₅)	≤ 300 mg/l
Total fosfor (tot-P)	≤ 10 mg/l
Total nitrogen (tot-N)	≤ 60 mg/l
Suspendert stoff (SS)	≤ 400 mg/l

b. Veiledende grenseverdier for parametere som kan påvirke ledningsnettet

Parameter	Måleverdier (momentanverdier)*
pH	6-9,5
Temperatur	50 °C
Fett	150 mg totale hydrokarboner/l ¹⁾
Sulfat, sulfitt	300 mg SO ₄ /l ²⁾
Sulfid	5 mg H ₂ S/l
Magnesium	300 mg Mg/l
Ammonium	60 mg NH ₄ /l
Klorid	2500 mg Cl/l ³⁾

¹⁾ For mer detaljer rundt påslipp av fettholdig avløpsvann, henvises det til lokal forskrift om påslipp av olje- og fettholdig avløpsvann i Bergen kommune.

2) Tilsvarende summen av $SO_4 + S_2O_3 + SO_3$

3) Innholdet av salt tilsvarende en konduktivitet på 500 mS/m.

* Grenseverdiene skal ikke overskrides, selv under kort tid. For pH skal påslippet til enhver tid være innenfor intervallet.

c. **Veiledende grenseverdier for parametere som kan påvirke renseprosessen eller slamkvaliteten**

Parameter	Konsentrasjoner**
Aluminium	30 mg Al/l
Arsen	1,0 mg As/l
Bly	0,05 mg Pb/l
Cyanid	0,5 mg CN/l 1)
Fluorid	10 mg F/l
Gull	0,1 mg Au/l
Jern	5 mg Fe/l
Kadmium	0,002 mg Cd/l
Karbondioksid	30 mg CO ₂ /l
Kobolt	0,005 mg Co/l
Kobber	0,2 mg Cu/l
Krom, 3-verdig	0,05 mg Cr/l
Krom, 6-verdig	0 mg Cr/l
Kvikksølv	0,002 mg Hg/l
Nikkel	0,05 mg Ni/l
Sølv	0,05 mg Ag/l
Sink	0,5 mg Zn/l
Tinn	1,0 mg Sn/l
Olje	50 mg Totale hydrokarboner/l 2)

1) Cyanidoksidasjonsprosesser skal drives maksimalt slik at lett tilgjengelig (fri) cyanid ikke slippes inn på avløpsnett.

2) For mer detaljer rundt påslipp av oljeholdig avløpsvann, henvises det til lokal forskrift om påslipp av olje- og fettholdig avløpsvann i Bergen kommune.

** Grenseverdiene (konsentrasjonene) baseres på døgn-, ukes-, eller månedsblandprøver. Cyanid og olje skal tas som stikkprøve.

d. **Organiske forurensninger**

Organiske forurensninger/miljøgifter skal ikke tilføres kommunalt avløpsnett.